

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 7635-06-13 שלאלפה נ' מגדל חברה לביטוח בע"מ

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט יוסי ברכיה

התובע: פלוני

נגד

הנתבעת: מגדל חברה לביטוח בע"מ

חקיקה שאוזכרה

[1975-ה-1975](#): חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975[1956-1956](#): תקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז-1956, [34 \(א\) \(1\)](#), [34 \(א\) \(2\)](#), [המלל' סע](#): [1T41.4.ג.](#), [1T41.4.ב.](#)**פסק דין**

1. בפניי תביעת התובע (יליד 1987) לפיצוי בגין נזקי גוף שאירעו לו כתוצאה מתאונת דרכים מיום 18.11.08 (להלן- התאונה).
2. התובע הוא זה שנהג ברכב בעת התאונה. תוצאות התאונה היו קשות וטראגיות. נוסעת שהייתה ברכב, יקטרינה זסלסבקי ז"ל נהרגה ונוסעת אחרת נפצעה.
3. תאונה זו מעוררת מספר שאלות משפטיות מקדמיות בטרם נפנה לשאלת גובה הנזק. נדון עתה בשאלות אלו.

שאלת קיומו של ביטוח בתוקף המכסה את אירוע התאונה

4. בסעיף 2 לכתב ההגנה של הנתבעת נכתב, כי לכתב התביעה לא צורפה תעודת ביטוח חובה, וכי הנתבעת בודקת קיומו של כיסוי ביטוחי. בסעיף 4 לכתב ההגנה נכתב, כי אם תהיה הוכחה שלתובע היה רישיון נהיגה תקף בעת התאונה "תודה הנתבעת בחבותה על פי חוק".
5. הנה כי כן, הנתבעת לא העלתה טענות מהותיות כנגד חבותה הביטוחית.
6. לאור טענות אלו של הנתבעת, על התובע היה לצרף לתיק מוצגיו את תעודת ביטוח החובה. התובע לא עשה זאת, אלא רק במהלך הסיכומים, אליהם צירף את תעודת החובה הרלבנטית, וכן אסמכתא למכתב ששלח ב"כ לנתבעת ביום 28.8.09 אליו צורפה תעודת ביטוח החובה. כן צירף התובע לסיכומיו את רישיון הנהיגה שלו, תעודת רישיון הרכב ומסמכים נוספים בדבר היות רישיונו בתוקף.
7. אין כל ספק כי לא זו הדרך להתנהל בהוכחת חבות הנתבעת. תעודת ביטוח החובה, ושאר המסמכים שצורפו הינם מסמכים מהותיים בהוכחת חבות הנתבעת. תעודת ביטוח החובה ורישיון נהיגה תקף הינם המסמכים הבסיסיים הקושרים את הנתבעת לחבותה בהתאם לפוליסה, ולפיכך אלו המסמכים הראשוניים שעל התובע לצרף לתיק מוצגיו (אלא אם כן, קיימת הודאה מוקדמת של הנתבעת בחבות, מה שלא התקיים בענייננו). לא מקובל להגיש ראיות במסגרת הסיכומים, בוודאי לא מסמכים כה מרכזיים. כפי שנראה להלן, התובע הגיש ראיות נוספות בתיק באיחור, ואף צירף מסמכים נוספים לסיכומים ולסיכומי התשובה. זו אינה התנהלות מקובלת, ויש להימנע ממנה.
8. אכן, עיון בטענות הנתבעת מורה כי היא אינה מבססת את הגנתה על העדר כל כיסוי ביטוחי לתובע, ולכן הצגת ביטוח החובה בהליך זה הינו הליך טכני, וייתכן שזו הסיבה שהתובע לא הקפיד על צירוף התעודה לחומר ראיותיו, ואולם היה עליו להקפיד בעניין זה. מכל מקום, הנתבעת בהגינותה ציינה בסיכומיה כי עם צירוף תעודת החובה, ולאחר שהתאפשר לה לבדוק את שאלת הכיסוי הביטוחי לתובע בדגש על קיומו של רישיון נהיגה תקף למועד האירוע, הרי שהיא "לא תעמוד... על טענות פרוצדוראליות, אלא תבקש לבחון את התביעה לגופם של דברים".
9. לסיכום עניין זה, הוכחה חבותה של הנתבעת בהתאם לפוליסה.

מעילה בת עוולה לא תצמח זכות תביעה

10. הנתבעת העלתה בסיכומיה טענה חדשה שלא נטענה בכתב ההגנה. לטענתה, לאור הנסיבות החמורות של התאונה, כפי שצויינו בפסק הדין של בית המשפט העליון שניתן פה אחד, ואשר דן בערעור על הרשעת התובע בבית המשפט המחוזי, בגין תוצאות התאונה הטראגיות נשוא תובענה, תוך כדי שהוא דוחה את ערעורו של התובע על חומרת העונש וכותב:
- "המקרה שבפנינו הוא אחד מאלה, מאחר ולא חוסר תשומת לב רגעית או מחדל כזה או אחר גרם לקיפוד פתיל חייה של המנוחה, אלא מעשה יזום של המערער. הוא נהג בעקומה במהירות של 147 קמ"ש, תוך ניסיון לעקוף שני רכבים, והרי לך מתכון כמעט בטוח לתאונה קשה..."**

(ע"א 708/10 [שאלפה נ' מד"י](#), פורסם בנבו, 14.6.10), הרי שיש לקבוע כי אין לאפשר לתובע, יוזם התאונה הקשה נשוא התובענה, שהתרחשה כתוצאה מ"מעשה יזום" שלו כדברי בית המשפט העליון, להנות מפירות חטאו ולקבל פיצוי כספי במסגרת הליך זה,

- בבחינת "שלא יצא חוטא נשכר". הנתבעת מבקשת להחיל במקרה זה את הדוקטרינה של "מעילה בת עוולה לא תצמח זכות תרופה/תביעה".
11. הנתבעת הייתה מודעת לכך, כי טענתה זו הינה טענה חדשה העולה רק בסיכומים ואולם לטענתה, המדובר בטענה משפטית שניתן להעלותה בשלב הסיכומים.
12. איני מתכוון להרחיב יתר על המידה בסוגיית העלאת טענה משפטית חדשה במהלך סיכומים, מכיוון שכפי שיצויין להלן אני מתכוון לדחות טענה זו, ואולם עמדתי היא כי טענה משפטית טהורה שאינה מערבת טענות עובדתיות, ניתן, על אף שטוב היה לו טענה זו הייתה מועלית מלכתחילה בכתבי הטענות או בשלבי המשפט הראשונים ולא רק בסיכומים, להעלותה גם בשלב הסיכומים, ובלבד שניתנת לצד שכנגד האפשרות להגיב עליה.
13. בע"א 682/82 בן אריה נ' סהר, פד"י ל"ז (2), התיר בית המשפט להעלות טענה משפטית בשלב הערעור, היינו בשלב משפטי המאוחר לשלב בו אנו נמצאים, כך שאיני רואה מניעה להעלות טענה משפטית בסיכומים, בייחוד מעת שהתובע השיב לטענה זו בסיכומי התשובה שלו.
14. ואולם, טענת הנתבעת להעדר תחולה של חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה-1975 (להלן- החוק), מביאה אותנו לסוגיית "תאונה במתכוון", וזו סוגיה עובדתית שיש מקום להביא בעניינה ראיות, אך כאמור טענה זו לא נטענה בכתב ההגנה ובמילא זו לא הייתה חזית מחלוקת בין הצדדים, ולכן גם לא הובאו ראיות בעניין זה.
15. בנסיבות אלו, לא מצאתי כל מקום להתיר הרחבת חזית היכן שלא הובאו ראיות בסוגיה זו.
16. ואולם גם לגופה של הטענה, יש לדחותה. לא אאריך היכן שאין צורך, ובייחוד שגם הנתבעת אשר העלתה טענה זו רק בסיכומים, לא הרחיבה בטענה זו. אציין בקצרה, כי כידוע קבע החוק את עיקרון האחריות המוחלטת בתאונה נשוא תובענה זו, ואין נפקא מינה אם היה אשם מצד הנהוג או אם היה או לא היה אשם או אשם תורם של אחרים (סעיף 2 (ג) לחוק).
17. היינו, מבטחת חייבת בפיצוי נפגע אפילו שהוא גרם לתאונה באחריותו.
18. לכלל זה ישנו חריג והוא תאונה במתכוון. תאונה במתכוון מצויה בחוק ב"חזקה הממעטת" של סעיף 1 לחוק המגדיר את המילים: "תאונת דרכים" (הנוסח המדויק הוא: "מאורע שאירע כתוצאה ממעשה שאירע במתכוון"), ובסעיף 7(1) לחוק הדין בקבוצת נפגעים המוצאים מתחולת החוק וביניהם "מי שגרם לתאונה במתכוון".
19. על היחס בין החזקה הממעטת של סעיף 1 וסעיף 7(1) לחוק, מה כולל כל חלק של מסעיפי החוק, יעויין בעניין ע"א 2199/99 עיזבון המנוח לזר ז"ל נ' רשות הנמלים והרכבות, פד"י נ"ו (1) 938, ואולם בעניינו לא נטען ובוודאי לא הוכח, כי התאונה בה נפגע התובע עצמו נגרמה בכוונה שלו לפגוע בעצמו או באחר.
20. כפי שעולה מההליך בו הורשע הנאשם (ת.פ. (מחוזי ב"ש) 8048/09 מד"י נ' שלא לפה). להלן- ההליך בבית המשפט מחוזי), בתחילה, המדינה ייחסה לנאשם את עבירת ההריגה, ואולם במסגרת הסדר הטיעון סעיף האישים הומר לגרם מוות ברשלנות, היינו הנאשם הורשע בעבירת המתה ברף הנמוך ביותר, שבו היסוד הנפשי הוא של רשלנות בלבד, לא רשלנות רבתי ובוודאי לא כוונה. אם כן, גם בהליך הפלילי, ובוודאי בהליך שבפנינו, לא הוכח כי הנאשם רצה לפגוע במתכוון בעצמו או באחר, כך שאין לומר כי הוא אינו נכנס לתחולת

החוק לאור החזקה הממעטת של [סעיף 1 לחוק](#), או שהוא הוחרג מתחולת החוק לאור סעיף [7\(1\) לחוק](#).

21. במסגרת זו, הערת בית המשפט העליון בערעור של התובע, כי העקיפה של התובע שגרמה לתאונה, הייתה "מעשה יזום" של התובע, אין כוונתה כי התאונה עצמה הייתה במתכוון, בכדי לפגוע בעצמו או באחר (שאז סעיף האיטום היה חמור יותר מגרם מוות ברשלנות), אלא כוונתה שאין לומר, שעסקינן בעקיפה שנבעה מחוסר תשומת לב רגעית, אלא בפעולה מושכלת, אך רשלנית. תאונת דרכים ברשלנות חוסה תחת כנפי החוק, כאמור, על פי סעיף [2\(ג\) לחוק](#).

22. אלו העקרונות המנחים בסוגיה זו המהווים מעין "דין ספציפי" לחוק, לעומת העקרונות הכלליים של דוקטרינת "מעילה בת עוולה לא תצמח זכות תביעה", שהינן מעין "דין כללי", ולכן לא רלבנטיים לעניינו. יצויין שגם על פי דוקטרינה זו, היא חלה אימתי שמעשיו של התובע נעשו מתוך "מחשבה פלילית וחוסר מוסריות בדרגה שאינה מבוטלת" ([ת"א \(מחוזי מרכז\) 6784-09-11 קופלר נ' comverse](#), פורסם בנבו, 31.12.13. הדגשה במקור), בהקבלה לחוק, הכוונה למעשים פליליים ברמה של "כוונה" ולא ברמה של "רשלנות" בלבד.

23. סוף דבר, הנדון שבפנינו חוסה תחת החוק, ולפיכך על הנתבעת לפצות את התובע בהתאם לנזקיו כפי שיוכחו.

נכותו של התובע

24. התובע עתר למינוי מומחים בתחומי העיניים, נוירולוגיה, אורטופדיה ופסיכיאטריה. בית המשפט מצא למנות לתובע מומחים בתחום האורטופדיה והפסיכיאטריה. דר' אליהו אדר (להלן - **דר' אדר**) בתחום האורטופדיה ופרופ' מרק וייזר (להלן - **פרופ' וייזר**) בתחום הפסיכיאטריה.

חוות דעת פרופ' וייזר

25. להלן עניינים חשובים שעלו מחוות דעת פרופ' וייזר שניתנה ביום 27.7.14.

א. לתובע בעיות סוציאליות ניכרות, אביו נרצח, דודיו התאבדו, משפחתו מתוארת ברשומה הרפואית כמשפחה קשת יום.

ב. התובע סובל מליקויי למידה ובעל אינטליגנציה גבולית (באחד הרישומים מצויין כי ה-IQ של התובע הוא 73).

ג. התובע עבר בגיל 14 דיכאון קשה.

ד. התובע ישב בכלא בעקבות התאונה נשוא התובענה. לאחר התאונה החלו פניות לטיפול בתחום הנפש.

ה. התובע הסתבך שוב בעבירה של עסקת סמים.

ו. התובע התגלה כלא אמין, בכך שהוא לא סיפר על הדיכאון הקשה שלו מעברו, שהצריך אשפוז עוד לפני התאונה.

ז. פרופ' וייזר התרשם כי התובע סובל "סבל אמיתי".

ח. פרופ' וייזר העריך כי התובע סובל מ- Adjustment disorder with depressed mood בעקבות תאונת הדרכים.

ט. פרופ' וייזר קבע כי לתובע נותרה בעקבות התאונה נכות השיעור 10% לפי סעיף 34 (א) (2) לתקנות המל"ל. פרופ' וייזר ציין כי מכיוון שהתובע לא מקפיד על טיפול ומעקב, הנכות שנקבעה היא זמנית למשך שנה (היינו עד ליוני 2015), ועל התובע ליטול תרופות נוגדות דיכאון בתקופה זו, שיכולות לשפר את מצבו, ולהפחית את נכותו ל- 5% לפי סעיף 34 (א) (1) ו- (2). אם התובע לא יקפיד לקחת תרופות ולשתף פעולה עם המעקב הפסיכיאטרי, מציע פרופ' וייזר לראות בו "כאדם אשר אינו פועל למען השיקום של עצמו".

י. ביום 26.10.15 השיב פרופ' וייזר כי אין בתיעוד שנשלח אליו ע"י ב"כ הנתבעת, לשנות או להוסיף לחוות דעתו.

26. פרופ' וייזר לא נחקר על חוות דעתו.

חוות דעת דר' אדר (מיום 19.11.16)

27. דר' אדר מצא לקבוע נכות בשיעור 20% לפי סעיף 41 (4) (ב-ג) לתקנות המל"ל, בשל אי היציבות של הכתף השמאלית, עם הגבלת תנועות. דר' אדר קבע את נכותו של התובע, למרות היעדר פריקות ממשיות, אך בשל אי היציבות שנותרה לאחר הניתוח מיום 30.8.12.
28. מיד לאחר התאונה ובמשך 3 חודשים, קבע דר' אדר נכות זמנית של 100%, לאחר מכן עד למועד הניתוח 20%. לאחר הניתוח, 100% נכות זמנית למשך 3 חודשים, ו- 50% נכות זמנית למשך 3 חודשים נוספים.
29. דר' אדר העריך, כי בעתיד צפויה החמרה במצב התובע עד למצב של פריקות חוזרות. במקרה של פריקות חוזרות, הנכות עלולה לעלות עד 30%, אם כי בעת מתן חוות הדעת, קבע דר' אדר כי לא ניתן להעריך את קצב החמרה אם בכלל.
30. דר' אדר העריך כי במצבו של התובע, הוא לא יוכל לשוב לעבוד בעבודות פיזיות.
31. לגבי הטיפולים בעתיד, קבע דר' אדר כי במצב של החמרה יש לאבחן שנית, אך קרוב לוודאי שיצטרך טיפול כירורגי נוסף מסוג לטרזיה. הבדיקות והטיפול (ניתוח) כלולות בסל הבריאות.
32. מצבו של התובע, אליבא דדר' אדר קשור במלואו לתאונה.

חקירת דר' אדר בבית המשפט

33. דר' אדר נקרא להיחקר על תוכן חוות דעתו ע"י הנתבעת.
34. בעדותו העיד דר' אדר, כי גם אצלו השאיר התובע רושם לא אמין (עמוד 3 ש' 20), לכן הוא זימנו לבדיקה נוספת "יש הרבה סיבות סובייקטיביות (לרושם הלא אמין- י"ב) המאמצים עם הגוף היו תנועות מוזרות, והוא לא דיווח על פגיעה בעצב רדיאלי שהיה ביד ושזה גם יכול להוות גורם לפגיעה בכתף". ואולם המומחה הסתמך בקביעותיו על ממצאים אובייקטיביים שמצא אצל התובע:
- "היו סימנים אובייקטיביים אחרים, אחד מה שצינתי כמבחן רלוקציה המשמעות שאני בידיים שלי בולם את חוסר היציבות של הכתף ואז בודק את טווח התנועות וזה היה בסדר זאת אומרת שמה שבולם אותו זה חוסר יציבות וזה אופייני לסוג הפגיעה, בנוסף לכך, כבר שבדקתי אותו פעם השנייה אחרי שבדקתי את הרנטגן ואת הדימות והממצאים היו אובייקטיביים ותואמים לבדיקה שלי." (שם, ש' 34-23).

וכן :

"הממצאים העיקריים זו הגבלה בסיבוב חיצוני בהרמת היד, מה שחשוב לי זה הסיבוב עצמו..." (עמוד 4 ש' 16-17).

וגם :

"אבל יש לי את הממצאים הקליניים שלי, שמובילים למסקנה חד משמעית של חוסר יציבות בכתף." (עמוד 5 ש' 17-18).

35. ומה באשר לסיכויי ההחמרה בעתיד במצבו של התובע, ומאידך, מה סיכויי הניתוח בעתיד העשויים לשפר את מצבו של התובע?

36. בעניין סיכויי ההחמרה ענה דר' אדר :

"הסתמכתי על החריקות בבדיקה, נוכחות אילזקס שצפוי ללכת ולגדול, הגבלה בתנועת סיבוב פנימי שקיימת אשר קשורה או לא, וזה שהכתף לא יציבה ואמורה לצאת באיזה שלב, לא ניתן לחזות אבל סטטיסטית אבל מי שעבר 2 פריקות עם חוסר יציבות לאחר ניתוח, האחוזים עולים ב-80% או 90% שמצבו יוחמר." (עמוד 7 ש' 10-13).

37. בעניין סיכויי הצלחת הניתוח לתיקון ענה המומחה :

"90% הצלחה וזה יכול בלי התחייבות, ל-10% נכות. אם הוא יבוא ויאמר שהוא רוצה את הניתוח הזה חשוב לציין שאנו מתבססים על דימות ישן ואני מעריך שאם הוא יעשה דימות חדש, אז הפגם בשם אילזקס גדל. יכול להיות שהנזק בסחוס יתרחב, כל פעם שהוא עושה כמעט תת פריקה הוא שוחק אותו. יש לנו בעיה, יש לו טווח נוסף של הסיבוב הפנימי וזה לא מוסבר על ידי הפריקה." (עמוד 6 ש' 4-8).

38. כן התייחס דר' אדר, לעובדה שהתובע לא הגיע לחלק מטיפול הפיזיותרפיה שנקבעו לו (יעויין במסמך ת/5 מיום 3.4.09 שם צויין כי התובע הופיע ל-8 טיפולי פיזיותרפיה ולא הופיע ל-4 טיפולים-2 מהם ללא הודעה. במסמך ת/5 ד מיום 13.10.09 צויין, כי התובע הופיע ל-2 טיפולים ול-2 טיפולים אחרים הוא לא הופיע ללא הודעה). מחד טען כי גם אם התובע היה מתמיד ומבצע את כל הטיפולים, לא בטוח שמצבו היה משתפר :

"ייתכן שכן וייתכן שלא, הטיפול הפיזיותרפיה עוזר אבל לא במאה אחוז." (עמוד 5 ש' 28), ואולם כאשר נשאל, עד כמה היה מסייע הטיפול הפיזיותרפי לתובע אם הוא מתמיד בטיפול זה במהלך השנה הראשונה, ענה דר' אדר :

"סטטיסטית ל 80% סיכוי ללא פריקה נוספת, מבחינת הטווחים לא ניתן לענות כי יש פגם קיים, ובמצבים כאלה שיש פגם גרמי שתובע לא מצליח להשתקם נדרש ניתוח אחר בשם לטרז'ה, שהוא בעצם משחזר את העצם החסרה ומשנה את הביו מכניקה ומקבל תומך דינאמי מול שעה 5." (שם, ש' 31-34).

ומה אחוזי ההצלחה של ניתוח כזה?

ענה על כך דר' אדר :

"הם יותר גבוהים מהניתוח שהוא עבר, אבל בשנת 2012 הם היו יותר גרועים. כיום הניתוח יותר טוב." (עמוד 6 ש' 1-2).

39. הנה כי כן, העובדה הברורה שלא נסתרה העולה מעדותו של דר' אדר הינה, כי יש לקבוע לתובע 20% נכות. קיימת אי בהירות הן לגבי העתיד מבחינת החמרה שיכולה להגיע ל-

- 30%, והן לגבי השאלה האם ניתוח, מסוג לטרזיה שלא בוצע, וטיפול פיזיותרפיה שלא נלקחו באופן מלא, יכולים היו לשפר את מצבו של התובע.
40. ואולם אנו מחוייבים לפעול בהתאם למציאות הקונקרטית ולא זו המסופקת, ולפיכך מצאתי לקבוע את נכותו הרפואית האורטופדית של התובע בגין המגבלות בכתף בשיעור של 20%.
41. נכותו הרפואית בתחום הפסיכיאטריה הינה 5%, שכן על פי פרופ' וייזר, נטילת תרופות נוגדות דיכאון יפחיתו את הנכות ל- 5%. אם התובע נטל את התרופות הרי שעל פי פרופ' וייזר נכותו תפחת. ואם לא, הרי שהוא לא עמד בנטל המוטל עליו להקטין את ניזקו (כפי שציין פרופ' וייזר עצמו), ובוודאי שאין על הנתבעת לשאת בכך.
42. סוף דבר, נכותו הרפואית המשוקללת של התובע הינה: 24%.

רקע על התובע

43. בטרם ניגש לפנות לשאלת ניזקו של התובע מן הראוי לסקור את הרקע האישי של התובע.
44. וכך נכתב על התובע בגזר הדין בעניינו של התובע בהליך בבית המשפט המחוזי (גזר הדין מיום 16.12.09):
- "...על פי תסקיר שירות המבחן הורשע בתחילת 2008 בעבירה של תקיפת עובד ציבור. הנאשם, רווק, מתגורר בבית הוריו ברמלה. אביו נהרג לפני כארבע שנים באירוע פלילי, והנאשם שהינו הבכור, תומך במשפחה. ההגנה הציגה עותק מתיקו הרפואי של הנאשם מהמרכז הקהילתי לבריאות הנפש ברמלה, וכן תעודת שחרור מהמרכז הרפואי לבריאות הנפש בבאר יעקב. לפי הרישומים הרפואיים עולה, כי בעקבות התאונה, הנאשם סובל מאפקט דכאוני עם סימני פוסט טראומה; הוא הביע תחושות אשם, דיכאון, מצוקה, ואף השמיע כוונות אובדניות. תמונות התאונה והפגיעה במנוחה רודפות אותו, ולדבריו החל לצרוך סמים לצורכי הרגעה ושינה. הנאשם היה נתון במעקב פסיכיאטרי וקיבל טיפול תרופתי. ביום 22.10.2009 אושפז לאחר שדיווח על בליעת רעל עכברים. הרישום האחרון מיום 1.12.2009 מעלה כי הנאשם מדווח על שיפור במצב רוחו, ועל כך שאינו נוטה כיום למחשבות אובדניות.
- גם שירות המבחן מציין בתסקירו (מיום 14.10.2009) כי קיימת התרשמות כי הנאשם טרם עיבד את אירוע התאונה הטרואומתי; הוא מגיב בהתדרדרות נפשית; נתון בחרדה עקב התנהלות ההליך המשפטי, ומתקשה לפיכך להתעמת עם אחריותו לתוצאת התאונה...".
45. פרופ' וייזר כתב בחוות דעתו, כי על פי המסמכים התובע סבל מדיכאון קשה בשנת 2002 עם מחשבות אובדניות, בעקבות כך הוא אושפז בבי"ח נס ציונה וטופל בפרוזאק. בעקבות התאונה נשוא התובענה התובע נשפט ל- 30 חודשי מאסר מתוכם ריצה 22 חודשים ושחרר בשל התנהגות טובה (שחרור במרץ 2012). בכלא קיבל תרופות נוגדות דיכאון, אך בהעדר שיפור הוא הפסיק אותן.
46. עם שחרורו חזר לטיפול במרפאת בריאות הנפש ברמלה וטופל בתרופות נוגדות דיכאון (אחת מהן פרוזאק).

47. בסוף 2013 בקירוב נעצר בחשד לתיווך עסקת סמים, היה עצור כחודש, ואחר כך במעצר בית למשך כ- 6 חודשים. בעת עריכת חוות הדעת התובע המתין למשפטו.
48. בעת הבדיקה אצל פרופ' וייזר התובע לא עבד, הוא ער כל הלילה, חולם על התאונה. טוען שלא מתחשק לו לצאת מהבית, אלא רק לשבת בחושך, כשעתיים עד שלוש ביום. משחק כדורגל עם חבריו והולך עימם לסרט. לא יוצא עם נשים. לא משתמש באלכוהול או בסמים. סובל מבעיות בזכרון. הפך לאלים ועצבני. יש פגיעה בהיגיינה.
49. בסעיף 15 לתצהירו מסר התובע, כי על מנת להקל על כאביו ועל מצבו הנפשי הקשה, הוא החל לצרוך סמים, הוא נשפט על שימוש בסמים וישב בכלא שנה וחצי (על פי עדות התובע בפניי (עמוד 16 ש' 30), הוטל על התובע עונש מאסר בפועל של 4 חודשים בגין תיווך בעסקי סמים מסוכנים. היה זה ביום 5.8.14).
50. לאחר שחרורו מהכלא, טען התובע כי לא הצליח לשוב לעבודה, ולא השתלב במעגל העבודה.
51. התובע חזר בעדותו על כך שגם לאחר שחרורו מהכלא, הוא שב והסתבך עם החוק, וישב שבועיים בשנת 2017 במעצר בית עקב אחזקת סם שלא לצריכה עצמית (עמוד 11 ש' 5-1).
52. הנה כי כן, מאז התאונה ועד היום, התובע ריצה מאסר בפועל של כ- 3 שנים. (יעוין בסעיף 47 לסיכומי התובע). רישיונו של התובע נשלל במסגרת גזר הדין למשך 14 שנים.
53. התובע היה מעורב באירוע דקירה ביום 21.11.13 עקב סכסוך משפחתי. לטענתו רצו לחסל אותו. התובע העיד כי הסכסוך המשפחתי הסתדר בכך ש"נרצח אצלם אחד ואצלנו, וכך נסגר" (עמוד 15 ש' 24 וכן ש' 23-34).
54. התובע טען בתחילת עדותו כי אין לו שום מחלות (עמוד 14 ש' 28), אם כי בהמשך טען כי קיימת אצלו בעיה תמידית של צרבת (עמוד 15 ש' 3). בעת שהייתו בכלא טען התובע כי הוא סבל מיתר לחץ דם. בעדותו בפניי העיד כי אכן זה נטען בעת שהותו בבית הסוהר, אך זה לא נכון (שם, ש' 22).
55. מעדות התובע בפניי עלה כי הוא אינו יודע קרוא וכתוב. קוראים וכותבים בשבילו (עמוד 11 ש' 34-36), אם כי לחתום הוא יודע (עמוד 12 ש' 4).

חומר נוסף שצירף התובע בנוגע להכנסותיו

56. 3 ימים בטרם מועד ההוכחות צירף התובע מוצגים לחומר ראיותיו, שכללו ספחי שיקים, שוברי תשלום למס הכנסה, חשבוניות שהנפיק, ספר תקבולים/תשלומים, כן צירף חוזה שהינו הזמנת עבודה לקבלן שנחתם בין התובע וחברת נווה דקלים ביום 19.8.08 (התמורה בגין החוזה הייתה 78,000 ₪) (חומר זה סומן ת/10), עוד צורף סיכום מחלה מהמרכז לבריאות הנפש בבאר יעקב מיום 23.10.09 (סומן ת/11) ולסיום צורף דו"ח רציפות ביטוח מהמוסד לביטוח לאומי נכון ליום 17.1.17 (סומן ת/18).
57. יומיים בטרם מועד ההוכחות צירף התובע פרטי שומא ליחיד נכון לשנים 2007-2008. חומר זה נושא את התאריך 10.5.18.
58. בבקשה שלוותה בתצהיר נטען כי לאור העובדה שהתובע עבר מספר רב של מקומות מגורים, בשל ריצוי המאסרים שעבר, חומר רב שהיה רלבנטי להוכחת עבודתו כעצמאי "נשכח בבית

- הוריו ברמלה", והוא נמצא רק בסמוך למועד ההוכחות "לאחר שהתובע ערך חיפוש יסודי לקראת דיון ההוכחות הקרוב".
59. יצויין כי התובע צירף לתיק מוצגיו המקורי תעודת עוסק מורשה נכון ליום 1.11.07 (ת/9 א'), דו"ח רווח והפסד לשנת 2008 (ת/9 ב'), ואישור של יועצת מס מיום 1.4.09 כי מיום 18.11.09, יום התאונה לא היו לתובע הכנסות (ת/9 ג').
60. מכיוון שהבקשה הוגשה בסמוך לדיון קבעתי, כי היא תידון במועד ההוכחות. במהלך ההוכחות התנגד ב"כ הנתבעת להגשת החומר הראייתי הנוסף. לטענתו, החומר הרב שצורף עובר להוכחות, מחייב אותו להתייעץ עם גורם מקצועי. ב"כ הנתבעת ציין את הקושי להתעמת בצורה נכונה ויעילה עם החומר שהוגש, ולהציג שאלות נכונות ומתאימות לתובע. ב"כ התובע טען, כי החומר שצורף חיוני לתובע בהוכחת השתכרותו בייחוד לאור התנגדות הנתבעת לצירוף המוצגים (ת/9 א'-ג').
61. בהחלטה שנתתי בדיון קבעתי, כי מטעמי יעילות דיונית והצורך שלא לדחות את ישיבת ההוכחות למועד מאוחר, וגם מהטעם כי ראוי שבפני בית המשפט יהיה כל החומר הרלבנטי לתיק שבפנינו בטרם אפסוק את הדיון, כי ב"כ הנתבעת יחקור את התובע על כל חומר הראיות שהגיש התובע, לרבות על החומר שצורף עובר לישיבת ההוכחות, כאשר התרתי לנתבעת לצרף בתוך 30 יום לאחר מועד ההוכחות, כל ראיה שתחפוץ בה אשר תתייחס לחומר הראיות החדש שהגיש התובע. קבעתי כי במקרה הצורך, ניתן יהיה אף לזמן את התובע לישיבת הוכחות נוספת להיחקר שוב על החומר שהגיש, לאור ראיות הנתבעת.
62. זמן מה לאחר ישיבת ההוכחות, הודיע ב"כ הנתבעת כי אין הוא מבקש לחקור את התובע חקירה נוספת לאור החומר הנוסף שצורף, וכי הוא שומר על זכותו להתייחס לקבילות המסמכים במסגרת הסיכומים. ב"כ הנתבעת ביקש כי התיק יעבור לשלב הסיכומים.

סקירת חומר הראיות שצירף התובע בעניין הכנסותיו

63. להלן סקירת החשבוניות שצירף התובע. המדובר בחשבוניות הנושאות את שמו.
- חשבונית מיום 17.1.08, סך של 42,000 ₪ (ללא מע"מ). כל הסכומים להלן הם ללא מע"מ.
- התקבל סך של 39,900 ₪.
- חשבונית מיום 2.2.08, סך של 8,100 ₪ (התקבל סך של 9,355 ₪, כולל מע"מ).
- חשבונית מיום 17.2.08, סך של 30,000 ₪.
- חשבונית מיום 17.2.08, סך של 12,000 ₪.
- חשבונית מיום 20.3.08, סך של 66,000 ₪.
- חשבונית מיום 29.4.08, סך של 30,000 ₪.
- חשבונית מיום 30.4.08, סך של 33,000 ₪.
- חשבונית מיום 3.6.08, סך של 10,000 ₪ (התקבל סך של 10,972 ₪ כולל מע"מ).
- חשבונית מיום 2.7.08, סך של 50,000 ₪.
- חשבונית מיום 31.7.08, סך של 53,000 ₪.
- חשבונית מיום 6.8.08, סך של 57,000 ₪ (התקבל סך של 63,860 ₪ כולל מע"מ).
- חשבונית מיום 19.8.08, סך של כ-17,000 ₪.
- חשבונית מיום 1.9.08, סך של 73,200 ₪.

חשבונית מיום 8.9.08, סך של 25,000 ₪.

חשבונית מיום 28.9.08, סך של 25,000 ₪.

חשבונית מיום 27.10.08, סך של 13,000 ₪.

חשבונית מיום 18.11.08, סך של 6,000 ₪.

סך כל ההכנסות ללא מע"מ לשנת 2008 : 550,300 ₪.

64. דו"ח רווח והפסד לשנת 2008 (ת/9 ב') נוקב בסך הכנסות של 545,065 ₪ רווח לפני מס :

156,355 רווח נטו : 121,985 ₪. סכומים אלו מתייחסים לתקופה של 10.5 חודשים (התובע

נפצע ב- 18.11.08, היינו כחודש לפני תום השנה), מכאן שההשתכרות נטו של התובע הינה :

11,617 ₪ בערכי 2008, **ובשיערוך 13,400 ₪.**

65. התובע צירף מסמכים שהינם "ספר תקבולים/תשלומים" לחודשים 2/08-11/08 (למעט

חודש 5/08), בדו"ח זה מפורטים הכנסות והוצאות של העסק. להלן הנתונים העולים

ממסמכים אלו (תקבולים בניכוי תשלומים) :

2/08 - 34,534 ₪.

3/08 - 13,760 ₪.

4/08 - 6,293 ₪.

6/08 - 1,403 ₪.

7/08 - 106,516 ₪.

8/08 - 117,379 ₪.

9/08 - 85,912 ₪.

10/08 - 5,030 ₪.

11/08 - 14,674 ₪.

ממוצע חודשי : 12,058 ₪ ובשיערוך להיום : 13,900 ₪.

66. דו"ח רציפות עבודה של התובע מהמל"ל (מסמך ת/12) מורה כדלקמן :

התובע היה שכיר בין החודשים 4-9/06 אצל סבן משה והשתכר 20,934 ₪.

שכיר בחודש 8/06 בגורי בניה והנדסה בע"מ שם השתכר 2,953 ₪.

שכיר בין החודשים 11-12/06 בדוניה בניין 2006 בע"מ, שם השתכר 4,600 ₪.

שכיר בין החודשים 7-8/07 במבני שקן חברה קבלנית, שם השתכר 6,036 ₪.

שכיר בחודש 8/07 בפוואר קלין אבטחה ונקיון שם השתכר 4,497 ₪.

החל מחודש 12/07 החל התובע להיות מדווח כעצמאי. כך דווח התובע כעצמאי בין

התקופות 1/08-6/10 ללא ציון הכנסה.

3-4/12 ו- 6-11/12 דווח כי התובע מקבל הבטחת הכנסה.

החל מ- 1/12 ועד 1/17 התובע מדווח כעצמאי.

על פי דו"חות השומא שצירף התובע, העסק שלו היה פעיל עד ל- 31.12.15.
 67. מדו"ח רציפות בעבודה שצירף התובע לסיכומיו (נושא את התאריך 19.6.18, היינו לאחר ישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 14.5.18) עולה כי התובע דווח כשכיר בין החודשים 6/16-12/16 בחברת אלי שירותי שאיבה והרוויח 17,928 ₪. כן דווח התובע כשכיר בחודש 1/17 בחברת אלי שירותי שאיבה. בצמוד לחודש זה צויין כי התובע הרוויח 17,928 ₪ (אתייחס להלן למידע זה בעניין חודש 1/17). בחצי השנה הראשונה של שנת 2018 התובע דווח כעצמאי.

68. התובע צירף מסמך המכונה "תקציר שומא ליחיד" לשנים 2007-2008. בכותרת המסמך צויינו שמות הנישומים "שלאלפה מחמד ו/או סאלחה".
 69. בשנת 2007 ההכנסה השנתית הסתכמה בסך של 29,299 ₪.
 70. בשנת 2008 המחזור העסקי היה 545,065 ₪. ההכנסות: 154,333 ₪, המס המגיע מהתובע לאחר זיכויים: 23,450 ₪. שכר נטו ל- 10.5 חודשים: 12,465 ₪ ובשיערוך להיום: 14,382 ₪.

טענות הנתבעת בסיכומים כנגד החומר שצירף התובע בנוגע להכנסותיו

71. המסמכים שצירף התובע אינם קבילים, מכיוון שהתובע טען כי אינו יודע קרוא וכתוב, והמסמכים שצורפו חתומים ע"י דודו, כפי שהעיד שחלק מהחשבוניות נחתמו ע"י דודו מסעוד, או ע"י הפקידה שלו (עמוד 12 ש' 1-9).
 72. הנתבעת מבקשת להשוות בין החתימות על החשבוניות שהוציא התובע נשוא מסמכים ת/10, לבין החתימות על שני התצהירים שהגיש לתיק בית המשפט. אציין כי השוואת החתימות אכן מראה על שוני בצורת החתימה.
 73. התובע לא הוכיח כי היה לו עסק "חי" ופעיל. לפרופ' וייזר מסר כי היו לו 12 עובדים (עמוד 5 לחוות הדעת), ואולם אף לא אחד מהם הגיע להעיד ולספר על העסק. עובדה זו צריכה לפעול לרעת התובע.
 74. התובע לא צירף כל אסמכתאות על רכישות שביצע לטובת העסק, חשבוניות בנק וכיו"ב.
 75. התובע לא נתן הסבר מספק לשאלה איך בחור צעיר כל כך (בין הגילאים 17-19). עמוד 14 ש' 9) הקים את העסק שלבטח הצריך הון התחלתי משמעותי.
 76. התובע נרשם הבעל העסק רק מטעמים שונים, פיקטיביים. אך הוא לא היה בעליו האמיתי של העסק.

נזק התובע

77. נתונים כלליים:

אירוע התאונה: 18.11.08

תאריך לידה של התובע: 25.11.87

נכות רפואית משוקללת: 24%

78. עיון בכל המקובץ עד עתה מורה, כי אין כל ספק שהרקע של התובע הינו רקע קשה מאוד. עוד בטרם התאונה אביו של התובע נרצח, דודו התאבדו. התובע סבל מדיכאון בגיל 14.

- לתובע מנת משכל נמוכה ביותר (74- I.Q), הוא אינו יודע קרוא וכתוב. מעבר לתאונה נשוא תובענה זו שבגינה ישב התובע כשנתיים וחצי בכלא, הוא הסתבך בהמשך שוב בפלילים (סחר בסמים, תקיפת עובד ציבור) וישב תקופה נוספת של כ- 4 חודשים בכלא ובשנת 2017 במעצר בית של כשבועיים. רישונו של התובע נשלל למשך 14 שנים משנת 2009.
79. התובע בשנת 2013 אף היה יעד לחיסול עקב סכסוך משפחתי בו נפצע.
80. התובע סובל מבעיה בריאותית של צרבת שנמשכת זמן רב.
81. אלו נתונים שיילקחו בחשבון בעת חישוב נזק התובע.

הפסד השתכרות בעבר

82. מומחה בית המשפט דר' אדר קבע לתובע נכויות זמניות כדלקמן:
- נכות זמנית של 100% שלושה חודשים לאחר התאונה. לאחר מכן נכות זמנית של 20% עד למועד הניתוח ב- 30.8.12.
- לאחר הניתוח, 100% נכות זמנית למשך 3 חודשים, ו- 50% נכות זמנית למשך 3 חודשים נוספים.

בסיס השכר של התובע עובר לתאונה

83. מהו שכרו של התובע עובר לתאונה?
84. איני סבור כטענת הנתבעת, כי התובע צירף מסמכים פיקטיביים או כל טענה דומה בקשר עם השתכרותו. התובע צירף סדרת מסמכים מסוגים שונים בקשר עם השתכרותו אשר תומכים זה בזה ומשלימים אחד את השני.
85. כפי שעולה מסקירת המסמכים לעיל, התובע צירף חשבוניות ששמו מתנוסס בראשם. סיכום של כל הסכומים המופיעים בהם מובילה לסכום של 550,300 ₪. סכום זה של סך ההכנסות בא לידי ביטוי בדו"ח ברווח וההפסד. שם סך ההכנסות הוא 545,065 ₪. ההפרש בעניין זה הינו זניח.
86. סך הרווח החודשי הנקי המשוערך (לפי 10.5 חודשים במהלך שנת 2008 עד התאונה) לפי דו"ח הרווח וההפסד הינו 13,900 ₪ ולפי דו"ח השומא 14,382 ₪. גם הפרש זה הינו בגבול הפערים שאינם משמעותיים.
87. גם כאשר אנו מחשבים את הסכומים בהתאם ל"ספר תקבולים/תשלומים" לשנת 2018 מוביל לסכום (תקבולים בניכוי תשלומים) **לממוצע חודשי של 12,058 ₪** ובשיערוך להיום: **13,900 ₪**.
88. יצויין כי גם מדו"ח רציפות העבודה של המל"ל עולה כי התובע היה עצמאי מסוף שנת 2007 וגם עובדה זו משתלבת עם טענותיו.
89. הנה כי כן, עלה בידי התובע להוכיח מכמה מקורות חשבונאיים, את הכנסתו עובר לתאונה.
90. אכן התובע לא הגיש חוות דעת של רואה חשבון, ואין בידינו נתונים על שיעור המס שלו, עובר לתאונה ולא על מדרגת המס בה הוא היה באותה עת, לכן החישוב נעשה בהתאם לשיעור המס הנקוב בדו"ח השומא.
91. איני רואה כל בעיה בכך שהתובע לא יודע קרוא וכתוב ומאידך הוא זה שחתום על חשבוניות, שכן התובע העיד כי לחתום הוא יודע. אכן נראה כי החתימות שעל החשבוניות

- שוונות מהחתימות המופיעות בתצהירים, אבל גם בכך אין בכדי לפסול את החשבוניות, או לגרום לכך שלא אתחשב בהם.
92. כאמור, התובע הגיש סדרת מסמכים חשבונאיים מכמה סוגים התומכים זה בזה.
93. לסיכום, המשכורת המשוערכת להיום שהציג התובע עובר לתאונה, שהינה ממוצע של המקורות החשבונאיים השונים שנסקרו, הייתה בשיעור של: 14,000 ₪ נטו.
94. אך בכך לא תמה הבדיקה.
95. התובע היה בעת התאונה בן 21 בקירוב. הוא החל להיות עצמאי בגיל 20. התובע סיפר לפרופ' וייזר כי הוא מעסיק 12 עובדים. התובע הפך משכיר לעצמאי במהלך שנת 2007.
96. האם נראה הגיוני וסביר כי התובע, בחור בן 20, עם רקע משפחתי ואישי כפי שפורט לעיל לא פשוט כלל וכלל (מנת משכל נמוכה, אי ידיעת קרוא וכתוב, העדר תמיכה כלכלית), יפתח בגיל 20 עסק המעסיק 12 עובדים? התשובה לכך, כי הדבר ייתכן, אך בוודאי שניתן לתמוה על כך.
97. הנתבעת טוענת כי התובע לא הביא כל ראיה באשר להיקפו של העסק שלו. הרי התובע יכול היה להביא את מסעוד החתום על חלק מהחשבוניות (עמוד 12 ש' 8-9). התובע יכול היה אף להביא את הפקידה שלו או את אחד מ-12 עובדיו, על מנת שמי מעדים אלו ישפוך אור על התנהלות העסק ועל מעמדו ותפקידו בעסק. ואולם, מאומה מכך לא הובא כראיה.
98. ידועה החזקה המשפטית על משמעות הימנעות בעל דין מלהביא עדים פוטנציאליים שיכלו להעיד לטובתו, ועל כך שמחדל זה פועל לרעתו.
99. מעבר לכך טענה הנתבעת, כי בדו"ח השומא של התובע מצויין גם אדם בשל סאלחה, כמי שדו"ח השומא הוצא גם על שמו, כך שאולי יש לתובע שותפים נוספים בעסקו.
100. מיהי או מיהו אותו סאלחה? האם סאלחה היה שותף של התובע? למה הוא לא הובא כעד לדיון? האם למעשה כל העסק היה שייך לסאלחה ולא לתובע עול הימים כפי שטוענת הנתבעת, ומסיבות כאלו ואחרות התובע נכנס לחזית העסק?
101. רק בסיכומי התשובה (שוב) טען התובע כי סאלחה היא אשתו, והוא צירף תעודת זהות שלה הנושאת את פרטיה, כך שלכאורה ברור מדוע סאלחה כאשתו גם מצויינת בדו"ח השומא.
102. ואולם, למרות כל תמיהות אלו, לא עלה בידי הנתבעת לקעקע את המסמכים החשבונאיים שצירף התובע, או להראות כי ההכנסות להם טען התובע אינם ההכנסות שלו, או שיש אחר שהרוויח אותם או התחלק איתם עם התובע.
103. טענת התובע לזהותה של סאלחה כאשתו, נראית טענה סבירה ואני מקבלה.
104. כאמור התובע צירף לדוגמא, חוזה עבודה שהוא חתם עם חברת נווה דקלים חברה לבינוי ופיתוח בע"מ נושא את התאריך 19.8.08. התמורה בגין החוזה הייתה 76,000 ₪. התובע חתום על החוזה עם חותמת שלו, לצד שמו של התובע מופיע מספר העוסק המורשה שלו. מספר זה זהה למספר תעודת הזהות שלו. עובדות אלו מוכיחות כי אכן התובע הוא בעל העסק, אשר חותם על חוזה עבודה בסכום שאינו מבוטל. אציין שוב כי כל המסמכים החשבונאיים הקשורים לעסק, נושאים את שם התובע.

105. הנה כי כן, התובע הוכיח ברמה הנדרשת בהליך אזרחי כי הוא השתכר עובר לתאונה סך נטו משוערך של 14,000 ₪.

106. על פי דר' אדר היה התובע בנכות זמנית של 100% שלושה חודשים לאחר התאונה, מכאן שהפסד שכרו לתקופה זו הינו:

$$14,000 \times 3 = 42,000 \text{ ₪}$$

הפסד השתכרות של התובע מלאחר התאונה ועד היום

107. מאז תום שלושת החודשים של הנכות הזמנית המלאה, אמצע חודש פברואר שנת 2009 ועד היום, עברו 9 שנים ו- 8 חודשים. מוסכם על התובע בסיכומיו (סעיף 47 לסיכומים) כי הוא ריצה את עונשיו בבית הכלא במשך תקופה של 3 שנים. מכאן, שיש לחשב הפסד השתכרות לעבר רק בגין 6 שנים ו- 8 חודשים (80 חודשים).

108. בעקבות ניתוח הכתף שעבר התובע בשנת 2012, קבע דר' אדר כי הוא יהיה בנכות זמנית של 100% למשך 3 חודשים. דר' אדר קבע כאמור גם נכויות זמניות נמוכות יותר לתקופות נוספות.

109. התובע לא הציג כל אסמכתא להשתכרות שלו החל מיום התאונה ועד היום.

110. התובע כאמור, מדווח במל"ל כעצמאי מאז התאונה ועד היום, למעט תקופות קצרות שהוא דווח כשכיר.

111. דו"ח רציפות התעסוקה השני שצירף התובע רק לסיכומיו, נוקב בסכומי השתכרות כשכיר בגין תקופה קצרה. כך, בגין 7 חודשים שבין 6/16-12/16 השתכר התובע 17,928 ₪, ממוצע: 2,560 ₪ במעוגל. בינואר 2017 דווח כי התובע השתכר בחודש אחד סך של 17,928 ₪. העובדה כי המדובר בסך זהה של 17,928 ₪ בשתי תקופות מעוררת תמיהה. התובע לא הזכיר בסיכומיו את העובדה כי השתכר בחודש אחד סך של 17,928 ₪, עובדה שלבטח לא הייתה נעלמת ממנו. כאמור את דו"ח הרציפות האחרון צירף התובע רק לסיכומיו מבלי שניתנה לנתבעת אפשרות לחקור את התובעת על כך. מכאן שקשה להתייחס כפשוטו למידע העולה מדו"ח המל"ל לעניין חודש ינואר 2017, ומצאתי להתעלם מכך.

112. מכיוון שהתובע הסתבך מספר פעמים לאחר שחרורו מהכלא מריצוי עונשו בגין התאונה נשוא התובענה, במספר אירועים פליליים (תקיפת עובד ציבור, בה קיבל עונש מעצר מותנה של 5 חודשים, תיווך בעסקי סמים מסוכנים, בגינם ריצה 4 חודשים בפועל, מעצר בית בשנת 2017), התובע אף היה יעד לחיסול במהלך תקופה זו, הרי שעובדות אלו מוכיחות כי התובע לא בחר במסלול חיים נורמטיבי, ויש לכך השפעה גם על כושר השתכרותו.

113. נוסף לכך את העובדה כי בעקבות התאונה נשוא התובענה נמצא התובע בשלילת רישיון למשך 14 שנה, עד לשנת 2023 מה שמקשה עליו לעבוד או למצוא עבודה (מובן כי שלילת הרישיון לא קשורה לאחריות הנתבעת), הרי שבבואי להעריך את הפסדי השתכרותו בתקופה זו, עלי לקחת בחשבון את השיבוש המשמעותי בחייו של התובע בתקופה זו ואת ההפרעה הממשית ליצירת הכנסה מסודרת (אציין כי התובע לא הוכיח כי הסתבכותו בענייני הסמים קשורה לתאונה נשוא התובענה. התובע טוען זאת בסעיף 15 לתצהירו, אך זו טענה שנותרה בחלל האוויר ללא כל שמץ של הוכחה).

114. התנהלות זו של התובע בעשור האחרון, יש בה בכדי ללמד גם על פוטנציאל ההשתכרות לעתיד.
115. לא נעלמה מעיני גם העובדה שהתובע כשל מספר פעמים באי דיוקים, וזו בלשון המעטה. פרופ' ויזר ציין במפורש את חוסר אנינותו של התובע, דר' אדר העיד אף הוא במפורש כך. במהלך עדותו בפניי נמצאו מספר דיוקים נוספים בעדותו. כך כאמור, התובע הודה כי הוא התלונן בישיבתו בכלא על בעיית יתר לחץ דם, שלא הייתה נכונה.
116. התובע בסיכומיו עותר לפצותו, בגין תקופה זו בסך גלובלי של 300,000 ₪.
117. לאחר שאני משקלל את כלל הפרמטרים לעיל, ובהתחשב בשיעור השתכרות התובע עובר לתאונה, בהעדר כל אינדיקציה להשתכרותו כיום, ובשים לב לגילו ולהשכלתו, אני סבור כי יש לקבוע את בסיס השכר של התובע מלאחר התאונה ועד היום, ומהיום ועד לסוף שנות עבודתו, על בסיס השכר הממוצע במשק, בניכוי מס בהתאם להליך שבפנינו, היינו סך של 9,300 ₪.
118. ואולם איני סבור כי יש לבצע חישוב מלא לעבר, וחישוב אקטוארי מלא לעתיד, וזאת לאור התנהלותו בשנים האחרונות הנגועה בהסתבכות פלילית שאינה חד פעמית, המעידה על אופיו ונטיותיו של התובע, והיא לבטח פגעה ותפגע בעתיד בכושר השתכרותו, כך שחישוב מלא לא יהלום את הפסדיו האמיתיים של התובע.
119. בנסיבות אלו יבוצע חישוב של 65% מהשכר הממוצע, תוך שאני משקלל בכך גם את האפשרות כי התובע, ייטיב בעתיד את דרכיו ויצא לדרך חדשה, נורמטיבית ונטולת גוון פלילי.
120. נכותו הרפואית של התובע (פריקות הכתף והנזק הנפשי) הינה נכות תפקודית מובהקת, ולכן אני קובע כי יש להעריך את נכותו התפקודית של התובע בהתאם לחזקה המקובלת, שלא מצאתי לסטות ממנה, כגובה הנכות הרפואית: 24%.
- $$116,064 \text{ ש"ח} = 9,300 \times 0.24 \times 80 \times 0.65$$
- ובמעוגל 116,000 ₪.**
121. לא מצאתי לפסוק סכום נוסף בגין תקופת אי הכושר לאחר הניתוח. הסכום הנ"ל כולל גם תקופה זו.
122. מכיוון שלא בוצע חישוב הפסד מלא, הרי שאין מקום לניכויים המוזכרים בסיכומי הנתבעת, ואשר מתייחסים לתקבולים שקיבל התובע מהמל"ל כגון אבטלה או אבטחת הכנסה.

הפסד כושר השתכרות

123. התובע הציע חישוב עתידי לפי השתכרות של 15,611 ₪ לעתיד ולפי חישוב עד גיל 70. הנתבעת חולקת על כך ומפקפקת לחלוטין ביכולותיו של התובע לאור עברו הבעייתי. הנתבעת הציעה לעתיד, ככל שייפסק סכום כזה, סך של 100,000 ₪.
124. בסיס השכר של התובע לעתיד יחושב כאמור לפי הפרמטרים לעיל.

125. חישוב ההשתכרות לעתיד יחושב עד לגיל 67 לאור העובדה שהתובע הינו שכיר ועצמאי חליפות, ובנסיבות חייו של התובע, שפורטו לעיל, לא מצאתי לחשב ראש נזק זה עד לגיל 70 כעצמאי.

126. התובע כיום בן 31 ונותרו לו עוד 36 שנות עבודה. מקדם ההיוון המתאים הוא 264 (לפי 3% ריבית שנתית בהיוון). להלן החישוב:

$$264 \times 9,300 \times 0.65 \times 0.24 = \text{₪ } 383,011$$

ובמעוגל: **₪ 383,000**.

127. סך הפסד ההשתכרות לעבר ולעתיד: **₪ 541,000**.

הפסד פנסיה

סך הפסד הפנסיה: **₪ 67,625** ש"ח = $541,000 \times 12.5\%$

₪ 67,600 במעוגל.

עזרת הזולת בעבר

128. בחישוב ראש נזק זה יש לקחת בחשבון כי בעבר היה התובע, כך על פי דר' אדר בשתי תקופות של נכות זמנית של 100% למשך 3 חודשים כל תקופה. התובע לא הציג כל אסמכתא להוצאות בגין ראש נזק זה, ואולם יש להניח שהוא נזקק לעזרת בני משפחה בתקופה זו, שכן המדובר בנכות מלאה בתקופה זו, וההנחה שהוא נזקק לעזרה מוגברת בתקופה זו, המצדיקה פיצוי, היא הנחה סבירה בהחלט.

129. התובע עותר לפיצוי בשיעור 20,000 ₪. הנתבעת טוענת כי אין לפצות כלל באשר הנזק לא הוכח, ואם ניתנה עזרה זו ניתנה במסגרת עזרה רגילה שבני משפחה מעניקים זה לזה בעת צרה.

130. בנסיבות העניין מצאתי כי הסכום הראוי בגין ראש נזק זה הוא: **₪ 10,000**.

עזרת הזולת בעתיד

131. נכותו של התובע הינה נכות יחסית גבוהה, עם משמעות תפקודית (כתף נכות נפשית) שקיים סיכוי סביר כי ככל שיתבגר התובע, הצורך שלו בעזרה יגבר אף הוא.

132. התובע עותר לפיצוי בגין ראש נזק זה בשיעור 30,000 ₪. הנתבעת לא מציעה מאומה בראש נזק זה.

133. מצאתי כי לאור נכותו של התובע, פיצוי בשיעור **₪ 30,000** בגין פריט זה הינו סכום סביר.

הוצאות רפואיות לעבר ולעתיד

134. התובע לא הביא כל ראיות להוצאות רפואיות ולנסיעות. למרות זאת הוא עותר לפצותו בשיעור של 10,000 ₪ בעבר ו- 40,000 ₪ לעתיד. הנתבעת סבורה כי אין לפצות כלל בהעדר כל ראיה להוצאה כלשהיא.
135. אני סבור כי בתקופת האישפוזים ובתקופת אי הכושר המלא נגרמו לתובע הוצאות בגינם יש לפצות. בשל העדר כל תיעוד הפיצוי יהיה גלובאלי ועל הצד הנמוך. לעתיד, ככל שהתובע ייזקק לטיפול הרי שהוא יקבלו במסגרת סל הבריאות, ואולם מצאתי כי יש להתחשב בהוצאות כלשהן מוערכות גם לעתיד, אשר יאלץ התובע להוציא מכיסו.
136. סך הפיצוי בראש נזק זה הינו: **7,000 ₪**.

כאב וסבל

137. 24% נכות ו- 5 ימי אישפוז (סעיף 63 לסיכומי התובע): **50,000 ₪** במעוגל.

138. סך ניזקי התובע:

42,000 ₪	הפסד השתכרות בעבר עובר לתאונה
116,000 ₪	הפסד השתכרות מאז התאונה ועד היום
383,000 ₪	הפסד כושר השתכרות לעתיד
67,600 ₪	הפסד פנסיה
10,000 ₪	עזרת הזולת בעבר
30,000 ₪	עזרת הזולת בעתיד
6,000 ₪	הוצאות רפואיות לעבר ולעתיד
50,000 ₪	כאב וסבל
704,600 ₪	סך הכל:

במעוגל: **705,000 ₪**

סיכום

139. על הנתבעת לשלם לתובע את הסך של 705,000 ₪, בתוספת שכ"ט עו"ד בשיעור 13%, מע"מ ואגרת בית המשפט כפי ששולמה. סך זה ישולם בתוך 30 יום, שאם לא כן, הוא יישא ריבית והפרשי הצמדה מהיום ועד ליום התשלום המלא בפועל.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, ט"ו חשוון תשע"ט, 24 אוקטובר 2018, בהעדר הצדדים.

יוסי ברכיה 54678313
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)